

Universitätsbibliothek Paderborn

**PAssio d[omi]ni nostri Jesu christi se||cu[n]dum serie[m]
quattuor Euangelistarū[m]: per que[n]da[m] || fratrem
ordinis minorum de obseruantia:|| accuratissima opera:
deuotissimaq[ue] ex||positione ...**

[Basel?], 1510

Qua[n]tum vero ad tertium Sciendu[m] [et] notandum de christi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30822

Jesu christi

missima. scz erucis occideretur. Sic halteris quomodo xps de uno iudice
ad alium fuit duxus. Et sic pz secundus principale.

Q Vatum vero ad tertium

Sciendū et notandum de christi flagellatione tē. Iudei autem pylatus et nihil proficeret. Gorra ad literatorem christi sed magis tumultus fieret (Lya) populi. scz clamantis ad perarium et seditionem sacerdotum. accepta aqua lauit manus suas coram populo dominus. Innocens ego sum a sanguine iusti huius. Remigius. Nos enim erat apud antiquos ut cu quis vellere ostendere se immunem esse ab aliis quo criminis. accepta aqua lauaret suas manus coram populo. Ideo pylatus dixit. Innocens ego sum a sanguine. Gorra. id est a sanguinis effusione iusti huius. vos videritis. Gorra. id est vos videatis quid facias? vos bis impunetur. non mihi. Sed in hoc non dixit verum. Reus enim fuit. quod cu esset iudei tenebat ex officio seruare iusticiā. Pinus ramē peccauit quod ingredi. Ratio quod iudei hoc fecerunt propter rancorem et odium. ipse vero hoc fecit propter timorem cesaris et ob fauorem populi iudeorum. Bequid. Audientes autem iudei hoc totum accepérunt super se dī. Sanguis eius. Gorra. id est culpa et pena effusionis sanguinis eius. veniat super nos et super filios nostros. Quasi non credentes quod pro hoc pectō punirent a deo. Hieron. Perseuerat usque hodie hec imprecatio et sanguis christi non auferreatur ab eis. Hec ille audiens autem pylatus et crimen suum se vellent accipere. volens populo iudaico placere fecit christum innocentem dñm virginis filium flagellari et illud di iudeis ad libitum. Et ideo gentiles. scz apparatores p̄sidis. id est ministri pylati exuerent eum. quod et christus sponte et libertissime pro nobis fecit. Primo enim exuerunt eum vestimentis. scz ueste alba qua eum herodes induit. quam adhuc induit et habebat. et etiam suis. et p̄cinxerunt. Verisimiliter eum lintheo. ita quod als denudatus pauprime et expissimae steterit coram ibide ex istentibus. Hoc ligauerunt eum durissime ad quā adā colūna. quē rogasse debuerat merito ut eos a pectō neq; absoluisset. Tercio tantū verberauit dñm regē eternae glorie flagellis. et de corpore eius p̄ciosissimo sanguis suus roseus emanans. ut Hugo sup Lucā inquit. Et propter corporeum eius fluēs. ut Brigitra ait. Cor p̄q suū candidissimū rubricā. ut bruis Ber. in p̄templatōib; et vndicis fluens in colūna cui alligatus fuit usque hodie die sua uestigia derelinquit. vn. Beda sup Lucā ait. q̄ colūna usque hodie cui xps alligatus est dñs crucis uestigia certa demonstrat. Et recordat magister in historia scholastica. ubi dicit. Adhuc colūna cui alligatus fuit. eius uestigia crucis ostēdit. Luius colūne maior pars fuit in ecclia esse monachis syon in hierusalē. Rome est in ecclia sancte Praxedis virginis. Item corpus sic vulnerabat propter totū suū sacratissimū corpus et a plāta pedis usque ad verticē non inueniebat in eo sanctas. ut bruis Amb. scribit in placitu suo p̄ginali. quod super addebat plagā super plagā. ut Amb. dicit. liuorē. usque hāc īpī inspectores fatigati uerent eum a colūna solui. De haec grauissima flagellatōe inquit etiam bruis Ber. o bone ihu quō diris p̄terib; ad statuū

Bb iii

Passio domini

es duxis. et circa ipsam tam strictissime ligatus. q[ui] sanguis tuus de vnguis
bus tuis stillabat. Hicq[ue] tam a tergo q[ui] ante flagellatus. q[ui] cutis tua re
nerrima nodis flagellozum cu[m] carne et sanguine adhærebat. ita ut a plan
ta pedis usq[ue] ad p[ri]ncipem non esset in te sanitas. Hec ille. Hicq[ue] nobilissimus
d[omi]n[u]s sanguinē suū p[re]ciosissimum flagellis de corpe suo reverendissimo extra
ctū clementer p[ro] nobis effudit. de quo Bonauen. in planctu suo ait. O cū
q[ui]ta q[ui]tate putas illū sacrissimum sanguinem de scelso corpore distillasseis
terrā. q[ui]to frenitu putas flagellatum dulcissimum ihm. q[ui] idcirco aduenerat
ut nos a flagellis eternis liberaret. sicut prophetā de eo dixit. Circūdedes
tū me viri medaces. sine cā flagellis occiderū me flagellatum. Hāc aut̄ fla
gellōem dispositus pylatus. fin Cris. ut iudei saturati flagellis p[ro]p[ter]i. cess
aret eū amplius p[ro]seq[ue]ntur. His aut̄ penis impij iudei adhuc nō fuerit satia
ti. sed dixerūt ministris Pylati. ut ei illuderet tanq[ue] regi q[ui] regnare et do
minari vellet et nō possit. Et ideo induentes ei primo antiquū purpureū
indumentū in derisionē et p[re]fusionē et p[re]temptū Secundo plectentes coro[n]ā.
scz despinis acutissimis. quam imposuerūt capiti eius reverendissimo
et tenerrissimo. videlicet irrisorie pro dyadema regali vel regio. ut glo dicit.
Et voluit quidā. q[ui] hanc coronā spineā sibi magnis lignis acriter imprese
runt. Et d[omi]n[u]s illa corona fuisse de iucis marinis qui sunt acutiores spinis no
stris hic. p[ro]p[ter]gentes caput eius usq[ue] ad cereb[rum]. Et g[ra]m Bern. Caput
illud diuinū p[ro]curauerūt et usq[ue] ad cerebri teneritudine p[ro]uenierūt. Tercio
decederūt ei sublannariorie ac despiciue arūdinem in destrā eius p[ro]specto
regali. Quarto genuflexo ante eū illudebat ei d[omi]n[u]s. Tu rex iudeorū. quasi
di. O tu hō vīlis et miser. ut quid te reges facis. voluisti regnare et nō pos
ses. p[ro]pter hāc illusionē nō flectamus hodie genua cū oratione. p[ro]p[ter] fidis iudeo
is. sicut ad alias orōnes. q[ui] hoc p[ro]curauerūt cū gentib[us]. et hoc cū eis forte
dixerūt. Tu rex iudeorū. Quinto eū alaphizabat. q[ui] illusio magis fuit de
spectu et penalib[us]. adorates. Altertus. falsa et irrisoria adoratio. ut deus
et salutantes ut regē. alaphisauerūt ut factū. Sexto expuebat in eū tanq[ue]
in glōnā vīlem et p[re]temptibilem. Septimo accipiebat arūdinem de manu
eius et p[ro]curiebat caput eius. I. y. Et rōne p[re]ceptus. et rōne doloris infligē
di. scz ut spine fortius capiti infigerent. q[ui] ex tali p[ro]cussione scz baculi arun
dinei. aculei corone intrabat caput eius et p[ro]fundius vulnerabat. Et hoc
absq[ue] dubio multū lesiu[m] fuit d[omi]n[u]s. Unū versumile est. q[ui] tūc sanguis ex ea
p[ro]p[ter]ite extractus largiter p[ro]caput frontem genas et collum eius fluebat. ita
ut quasi leprosus apparebat. q[ui] sanguis et spuma eū leproso silem faciebat.
Tunc milites. scz gentiles tam pauprime et miserabiliter eū tractassent.
Pylatus querens occasions dimitendi d[omi]num. sed fidei et impissimi iu
dei nec adhuc satiat. nec yllā ei miseratoem impendere volentes. sponta
nei clamabat (subaudi) sicut amentes et quasi furib[us]. ex abundāria malis
tie voce ingeminādo dicentes. ut ait Johānes. Colle tolle crucifige eū.
Quasi di. Nō possumus videre eū. idcirco aufer eū a nostro p[ro]spectu. et
eturpissima morte ademina eū. Tunc em̄ tēporis mors crucis erat igno
mīciosissima et turpissima. Et breuiter loquēdo tandem cū pylatus obdu
ratos et obstinatos iudeos non poterat emolire. audiensq[ue] q[ui] confiterent
se imperatori romano subiectos esse. tunc pylat⁹ volens ip[s]is satisfacere

Jesu christi

Postus timore cesaris. Ne o papa. Inultā simulationē imprudēter pī
late timuisti formidable fuerit nomē regū et p imperio cesaris opprimi
debuerit noue molito potestatis. dānandi p̄silic̄ tyrānic̄ tibi p̄didic̄
apparatus. si p̄silio armoy. si ɔgregatio diuiciay. si p̄silia detecta st̄ milē
tū. Quid grauaris in hoc de affectata potētia cuius sp̄alis fuit de humi
litate doctrina Romanis legib⁹ nō tradixit censum subijt didragma sol⁹
nū Electigalia nō inhibuit. Que dei sunt deo et q̄ cesaris cesari reddenda
stituit. Paupertatē elegit. Obedientiā suā sit et māsu etudinē p̄dicauit hoc
ē vere no impugnare cesare sed uiuare. Misericordia Barabā latronē. s. pro
pter tps pascale. deditq̄ sententiā crudelissimā. vt Jesu innocē crucif̄
geret. et ignominiosa p̄ceptibili ac turpi morte latronū mozeret. Unū et ea⁹
de hora duos latrones silt ad mortē iudicauit et p̄dēnanc̄. Ibi notandum
q̄ xp̄s in pcessu passionis sue. nonies hodie duc⁹ fuit vt colliḡt ex euā
gelistis. Et h̄ representat fideles q̄ hac die ab hora matutina usq; ad horā ter
tiā circuēntes visitat nouē ecclias. in memoria. q̄ xp̄s postq; captus fuit
duccus ē ad nouē loca. Et in qualiter istap̄ ductionū semper singulares
penas et p̄tumelias passus ē. Primo enī mox vt cap⁹ fuit et ligat⁹ duxer
rūt eū ad Annā p̄mum. Ily. i. pmo. Secūdo ab Anna ad Layphā Terci
o a Laypha ad Pylatum Quarto a Pylato ad Herodem Quinto ab
Herode reductus fuit ad Pylatum. Sexto milites duxerunt eūm intro in
atriū p̄torij vbi illuserūt ei. et magna ac varia opprobria sibi fecerūt. Dat.
xxvij. et Mar. xij. Septimo Pylat⁹ duxit eū foras de p̄torio. induitū veste
purpurea et coronatū cū corona spine. Io. xix. Octauo idē Pylat⁹ duxit eū
fatas p̄torū ad locū q̄ d̄ lycostatos grece. i. ad locū iudiciale vbi sedit p̄
tribunali. i. in sede iudicaria vel iudiciali. Nono duxerūt eū ad patibulum
crucis. i. suppliciū. Et ista ducio fuit exprobriosior et penosior inter oēs. q̄a
ducebat ad ignominiosam mortē. Seq̄i. Data igif̄ et plata sententiā p̄tra
Christū a Pylato vt crucifigere et occideret. suscipietes eū milites p̄sidiis.
Primo exuerūt eū purpura. et reinuerūt eū vestimentis suis. vt oēs eūm
melius cognosceret in veste sua. et maiorē verecūdiā suscipet corā hoib⁹ alz
piciētib⁹. Secdo iposuerūt lignū crucis lōgū grossum et multū graue super
hūeros suos delicatissimos vt portaret ipm ad locū vbi erat crucifigēd⁹.
vt eius p̄tinua visione et porrā fatigatōe grauaref̄ tā interi⁹ q̄ exteri⁹
Tertio associauerūt sibi duos p̄fatos latrones secū p̄dēnatos. q̄cū eo ibāt
et ducebāt vt brūs. Lucas inq̄t. qđ factū est ei ad maiorē p̄fusionē et despe
ctiōne. vt ex eoz. societate ampli⁹ et fortius diffamaref̄ q̄si esset latro. vel q̄
si peior esset illis. Quarto eduxerunt eū miserrime et publice cū iproperio
valde magno tanḡ malefactorē extra p̄priā ciuitatē in locū caluarie. sicut
dictū ē. q̄qdē locus erat fetidus. horribilis. rhoib⁹ horridus. ibidē enī ma
leficī plectebāt. canes atq; alia morticinia extorib⁹. Idē mal'fetor fuit
etia xp̄o dño sp̄alis pena ac magna. tantoq; penosior et leſitor q̄jto delica
tior et purior erat. qđ dilacatissim⁹ et castissime yginiſ filius. Quinto cū mā
suetissim⁹ et innocentissim⁹ dñni sic p̄ceptibiliter et p̄susibiliter duceret. de
domo Pylati. p̄ vrbē. s. hierlm̄ q̄si maleficū. cū duobi latronib⁹. et cruce p̄
derosa ad suā despēctissimā et amarissimā mortē multitudo maxia p̄plorā
et iudeoz̄ q̄ getiliū eū sequebat. Quidā flebāt et pangebat suā innocentē

Passio domini

mortē. **Q**uidā insultabant et illudebant ei gaudētes de passione et morte eius. **S**ed ipse dulcissimus et benignissimus dñs in hac via grauiter pōderet crucis depressus et ita fatigatus fuit ppter labores et penas. ppter fastigium et coronationem. ppter illustrations et percussions. ppter multiplices et acerrimos cruciatus. quos tota nocte et tūa de die usq; ad illā horā suscitauit q; lento gradu incideret et crucē amplius portare nō valeret. depoſitū eā. ut habeat in qdā libro de vita xp̄i. ut aliquid paſſaret et respiraret. **T**unc ministri pylati hvidentes angariauerūt. i. coegerūt quēdā nomine **H**ymone. s. getile. viu robustu. vidente de villa. q; extra ciuitate. **D**icitur **B**oroccūt eis eundo ad ciuitatē. ut portaret crucē post ihm. **H**oc fecerūt ut ostenderent eū esse hoīem fatigatum. et sic nō credere dei filius. nō fecerūt ex misericordia ut xp̄o cōpatere. sed ex duricia ut ciuitas crucifigeret. q; visram eius multū odiebat et morte ipsius valde stiebat. **O**c ideo festinauerūt cū eo et noluerūt eius mortē diffidere. **E**t sicut ait **B**ern. ipm tanq; asūtū impulerūt. q; timuerūt ne pylatus sententia reuocaret. q; voluntatem dimicrēdi eū ostenderat. **T**ra lignū crucis ita pphantū reputabat. ut nullū eoz portare nec tāgere voleat. **S**equebāt etiā multe deuote mulieres. que etiā flebant et pariebant ei. ac pre nimis dolore percutiebant pectora sua. **V**idētes dñm ita fatigatum. crucē grādem et grauē portare. **L**eo papa **B**olet em sexus infirmior etiā p̄ his q; morte sunt digni ih lacrymas et mouēti et damnatorū exitus. p nature cōmuni. p̄ sideratōne misereri sib; istū sibi planctū dñs iesus dēsignat impendi q; nō decebat luctus triūphū nec laetitia victoria. **O**c fīm **B**ern. in p̄emplarōib;. mater xp̄i mestissima beata virgo **M**aria. etiā inter illas erat et sustētabat ab eis q; se sustētare nō volebat. **I**bi ppendendū et p̄ siderandū extat. ut p̄ eadē nō cōpassa sit ei. **B**ea sc̄dubio ipa maximā cū eo p̄ passionē habuit. **H**oc p̄t qdlibet maternū cor at quelibet mater circa suū ynicū ppendere et p̄ siderare filiū. **C**erte ipa ut brūs **B**ern. ut exemplū doloris oib; amātib; xp̄m fuit. **E**t sicut habetur in quodā. li. de vita xp̄i. Quia vero mesta mater et merore p̄feca propter multitudine populi appropinquare filio suo carissimo nō poterat. nec eum videre. fuit p̄ aliam viā breuiorē cū sociabi suis et **J**ohāne. ut alios precessens valeret eidē appropinquare. **O**c tū eū obuiū hateret cernēs eū tam miserabiliter vulneratū et sic oneratū ligno tam grandi qd ante nō videbatur. et sup humeros in maxima lassitudine baulareret. pene exanimis facta est. i. valde debilitata. **I**ntellige. et ita virib; destituta sicut **Or.** q; etiā in terrā corruerat. i. declinauerat. et p̄e angustia nec ei verbū dare poterat. nec dñs sibi acceleratus ab his q; eū ducebāt. **F**idelibele est fīm **B**ern. in p̄emplarōib;. q; ipa libēter portasset crucē si potuisset. et q; huīs nō posset en libēter accepisse eā. Nulli autē credere lī. q; brā p̄go impatiēs fuerit auctorē vel sensu p̄uata. q; sī in omisua passione et tristitia patiētissima et discretissima erat. **A**ttame pī credit. q; huīs euāgeliste nō exp̄mūt. et ex magna et intima copassione multas lacrymas ex oculis et gineis p̄ delicatestimas genas suas fuderit. nā maternū ei cor nō poterat se p̄tinere. quin filio suo dilectissimo cōpatere. **L**ugētib; p̄o et lamētantib; mulierib; dixit dñs. Filie hierlm nolite fieri sup me. lī. sup vosip̄ias flete et sup filios vestros. **L**eo papa sup illos inquit dñs fundat iste plorat q; tales yuges

Jesu christi

ra vestra peperunt lugēdū plane vobis ē nō de salute credetū. s; de impietate pereūtū. q; venit dies. s; obſidionis. in q; b; dicēt. Br̄c steriles q; non genuerūt. z vbera q; nō lactauerūt. Quasi d;. Nolite fieri de morte mea. q; scio q; resurgā. z morte mea corporali eternā mortem deſtruā. ſed fieri deſtructōem ciuitatis vesture q; funditus deſtruet. ppter p̄tīm q; cū eius. i; iudei opaꝝ in me. Ideo ſeq;. Tūc eñ incipiet diceremōtib;. cadite ſup nos. Et collib; cooptite nos. Gloria. pte horrore miserie. s; hierlm. z facie. les oſtēlōne furoris dñi. Qanta eñ fames z miseria in hierusalē. xlii. anno poſt dñicam paſſionē. cū romani p̄ncipes Tyrus z Ḡspasianus cū uitare hierusalē deſtruebāt. q; mulieres p̄prios filios comedebāt. z q; xxx iudei vendebant p vno denario. ſicut p triginta denariis venditus fuit christus. Sequit in Lu. q; ſi in viridi ligno hoc faciunt in arido quid fieri. Quasi d;. fm. Nugonem ſup Iucā. vere deteſti fieri ſup filios vſtros. quia ſi ego q; ſum viride lignū z fructuolum patior tam grauiā tormenta. ſpi parient longe grauiora qui ſunt lignū aridū z inſtructuolum. Sequitur rex. Et poſtq; venerūt in locū qui d; caluarie. dederūt ei viñu mirratuz bilere. vt D̄arcus d;. cū ſelle mixtū vt D̄arth in q; Ubi notandū q; cū benignissimū dñm p rotam ciuitatē publice cū improprio valde magna eduxiſſent. Et fm q; d;. ascendēdo p̄ſus mōtem ſuie collē caluarie ad loz cū crucifixionis aliqualiter appropiassent. tūc xp̄us dñs modicum q; euīt eū cruce. z videndo locum vbi tam vilissime z amarissime p nobis cruciſſendus z occidendum veniebat. fertur ad terrā cecidiſſe. Unde in signu huius z testimoniu d;. q; ante portam ecclēſie ſepulcri ſancti. eſt quedam platea magna que quondā fuit extra ciuitatem hierlm. s; nūc ē in ciuitate. In cuius platee medio oſtendit locus vbi xp̄s poſtādo crucē modicum queuit. z videndo locū crucis. ad terrā corruit. id eſt declinavit. Et ibidē dederunt ei bilere vt premiſſum eſt amarissimū viñu. Hoc eſt viñu aciſsum cum mirra que amarissima eſt. z ſelle mixtum. z viopo. que ē herba amara. circūpoſuerunt. ſicut quidam doctores exponunt. Quod ideo fetiunt. vt idem potus amarioz fieret. Nam xp̄s bis poratus fuit tali viñno. z ante crucifixione z in crucifixione q; q;de gemina potatio cōpetit myſterio. ppter geminā pſonā q; peccauerat gauſtato ligno verito ex q; dñmāra. i; vita eterna priuata erat humani generis. pagatio. Et ideo vt ſeſtus. Adā. s; xp̄s humānū genus rediūmeret. z vitā eternā ſua p̄ciosa paſſione et morte reparare pati z mori voluit. Seq; rex. Et cū gustaffer tē. Et d; rex. tu gustaff; i; os appoluſſ; l; p̄p; de illo accepilſ; vt A y. d;. noluit bilere ppter duo p̄tio ut oſideret iniquitas rale potū xp̄inātiū. Eſeo ut ſcaret velo citas reſurrecōis ip̄i. Vñ Gre. Gustauit viñu. ſ; bilere noluit. q; morte amaritudinē quā gauſtatur. erat nomētaneā z cito i dulcedinē ſuerteđā ſcabat. q; tertia die reſurrectur. erat ſic p̄z tertii p̄ncipale. quo xp̄s fia gellar̄ coronat. illusus z ad mortē iudicat. arg; dēnat. ſuit z educt.

Quā ſeq; poſtea. s; cū dulciſſimū dñs ihs ad exprobrabilissimā morte eēt duct. z q; ip̄i volebāt cruciſſigere i loco caluarie. expoliā ueritā ſelib; aū crucē corā p̄plo. v̄vētoz frigoz. mud. expōceret. q; trīg;